

คำนำ

ตำราเล่มนี้เกิดขึ้นจากความตั้งใจและมุ่งมั่น ที่ปรารถนาให้มีตำราวิชาแบคทีเรียการแพทย์ฉบับภาษาไทยที่มีความสมบูรณ์และทันสมัย ซึ่งหาได้ยากมากในปัจจุบัน เหมาะสำหรับศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเชื้อแบคทีเรียที่ก่อโรคในคน ความคิดในการเขียนตำราเล่มนี้เริ่มขึ้นสมัยที่ผู้เขียนทำงานอยู่ที่ห้องปฏิบัติการจุลชีววิทยาคลินิกในสหรัฐอเมริกา และเป็นผู้ให้คำปรึกษาแก่แพทย์และบุคลากรทางการแพทย์เกี่ยวกับการตรวจเชื้อแบคทีเรียก่อโรค ทำให้มีโอกาสเรียนรู้และได้รับประสบการณ์อย่างมากเกี่ยวกับการศึกษาด้านวิชาแบคทีเรีย รวมถึงได้ทำงานวิจัยค้นคว้าเพื่อศึกษาเทคนิคต่างๆ เกี่ยวกับการวินิจฉัยทางห้องปฏิบัติการ จึงได้เล็งเห็นว่าในประเทศไทยยังขาดตำราเกี่ยวกับวิชาวิชาแบคทีเรียการแพทย์ที่ทันสมัย นอกจากนี้ ผู้เขียนยังมีโอกาสได้สอนนักศึกษาแพทย์ แพทย์ฝึกหัด แพทย์เฉพาะทาง และบุคลากรทางการแพทย์หลากหลายสาขา ทำให้ได้เรียนรู้ว่าผู้ประกอบการวิชาชีพด้านการแพทย์ส่วนใหญ่ยังต้องการรายละเอียดเกี่ยวกับเชื้อแบคทีเรียในการประยุกต์ใช้ทางเวชปฏิบัติ ซึ่งพบโรคติดเชื้อแบคทีเรียได้บ่อย ดังนั้น จากประสบการณ์ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยในช่วงที่ผ่านมา จึงได้พยายามรวบรวมรายละเอียดต่างๆ และเน้นจุดสำคัญสำหรับผู้ทำงานเกี่ยวกับโรคติดเชื้อแบคทีเรีย ให้ได้นำไปใช้ประโยชน์ในการดูแลรักษาผู้ป่วยอย่างเต็มที่

เนื้อหาในตำราเล่มนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลัก คือส่วนความรู้พื้นฐาน และส่วนความรู้ทางคลินิก ในส่วนความรู้พื้นฐานนี้เป็นการทบทวนอย่างครอบคลุมและชัดเจนแก่แพทย์ นักศึกษาแพทย์ และบุคลากรทางการแพทย์ ที่ต้องการจะศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเอง สาระสำคัญในส่วนนี้ได้เพิ่มความรู้ในระดับอนุชีววิทยา ซึ่งได้ก้าวหน้าไปอย่างมาก และเป็นพื้นฐานของความเข้าใจเกี่ยวกับคุณสมบัติของเชื้อแบคทีเรีย จึงได้พยายามเรียบเรียงเนื้อหาในส่วนนี้ให้มีความละเอียดและครบถ้วน สำหรับส่วนความรู้ทางคลินิกได้เรียบเรียงอย่างเป็นระบบเพื่อให้อ่านง่าย เริ่มจากคุณสมบัติพื้นฐานของเชื้อ กลไกการก่อโรคหรือพยาธิกำเนิด การวินิจฉัยทางห้องปฏิบัติการ การรักษา และการป้องกันการติดเชื้อ ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับบุคลากรทางการแพทย์ทุกสาขาที่ทำงานด้านโรคติดเชื้อแบคทีเรีย โดยมีเนื้อหาครอบคลุมเชื้อแบคทีเรียกว่า 120 ยีนส์ ข้อมูลทั้งหมดนี้ส่วนหนึ่งได้จากงานวิจัยของผู้เขียนเอง อาทิในบทที่ 1, 9, 13, 16 และ 25 รวมถึงงานวิจัยอื่นๆ ที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติและตำราต่างๆ จำนวนมาก เพื่อให้ได้เนื้อหาที่ครบถ้วนสมบูรณ์และทันสมัย อีกทั้งได้รวบรวมเอกสารอ้างอิงไว้มากกว่า 2,800 รายการ ทั้งเอกสารที่ทันสมัย และเอกสารในอดีตที่มีความสำคัญในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ เพื่อให้ผู้อ่านสามารถค้นคว้าเพิ่มเติมได้ตามความสนใจ นอกจากนี้ ยังได้จัดทำแผนภูมิ รูป-ภาพสี และตารางประกอบต่างๆ ขึ้นโดยเฉพาะสำหรับตำราเล่มนี้ไว้มากกว่า 180 รายการ เพื่อช่วยให้สามารถเข้าใจในเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น

ท้ายนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านคณบดี และท่านหัวหน้าภาควิชาจุลชีววิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ที่กรุณาเขียนคำนิยมสำหรับตำราเล่มนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าตำราเล่มนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์สำหรับผู้สนใจในการศึกษาวิชาวิชาแบคทีเรียการแพทย์ทุกท่าน หากท่านผู้อ่านมีข้อเสนอแนะประการใด ผู้เขียนยินดีน้อมรับด้วยความเต็มใจยิ่ง